

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 82

Maribor, sreda, dne 13. oktobra 1937

Leto XII

Ob sodelovanju z demokratičnimi skupinami bomo pokazali svojo moč

Članek je bil napisan pred objavo sporazuma Združene opozicije. Ured.

Sporazum med srbsko združeno opozicijo in hrvatsko kmečko-demokratsko koalicijo je podpisan. Naj se razvijajo dogodki v kakršnekoli tempu, gotovo je to, da se je s tem premaknilo vse politično življenje v naši državi z mrtvega tira, na katerega so zavozili diktatorski centralistični režimi. V zvezi s tem čakajo tudi naše gibanje nove naloge.

Pravilno pravi zagrebško socialistično glasilo »Slobodna Riječ«: »Mi socialisti z napeto razljubivostjo spremljamo najnovejši razvoj naših političnih odnošajev. Nam nikakor ne more biti vseeno, kako se bodo zdaj te razmere razvijale. V središču boja so izredno občutljiva in velika vprašanja. Nihče ni bolj trpel radi abnormálnih političnih razmer kakor ravno socialisti.«

Socialistično delavsko gibanje je po svojem izvoru in razvoju, po svoji ideji in v svojem bistvu **svobodoljubno gibanje**. V tem oziru more naše gibanje sodelovati s tistimi meščanskimi in kmečkimi skupinami, ki se tudi boré za svobodo, za **politično demokracijo**.

Toda meščanske stranke le preade razumevajo in razlagajo politično demokracijo samo zase, dočim zelo nerade privoščijo, da bi se v demokraciji uveljavil tudi delavski razred, kaj šele, da bi delavstvo uveljavilo **popolno socialno demokracijo**, o kateri moremo govoriti šele takrat, ko ljudje niso več niti politično brezpravni ali zatirani, niti gospodarsko, socialno izkoriščani. **Državljanstva, osebna svoboda in socialna enakopravnost** — to oboje skupaj šele pomeni svobodno človeško družbo.

Povsod po svetu in pri nas smo opažali posebno zadnja leta, da je meščanstvo izdalo svoja lastna demokratična načela in se v boju proti socializmu združilo ali celo podredilo najbolj nazadnjaškim krogom. Saj vsak dan znova doživljamo, kako zatajuje bivša SLS samo sebe, svoja nekdanja načela, čeprav so bila morada samo demagoško mišljena, vso svojo preteklost, zadnje skromne ostanke demokratičnosti, kolikor je sploh mogoča v političnem katolicizmu, ki sloni na avtoritarnosti; kako »Slovenec« dan za dnem trobi v rog fašizma in skupaj z njim proglašá ves razvoj od velike francoske revolucije, vsa svobodoljubna gibanja in socialistične zahteve za zablode »židov in framazonov«, za »pekleno delo marksistov«. Občni zbor njihove »Prosvetne zveze« je prejšnji teden sklenil, da bodo vsa katoliška društva v Sloveniji morala prirediti predavanja o **stanovskimi ureditvi** države, o korporacijskem sistemu, ki ga oznanja fašizem (v Jugoslaviji Ljotić) in ki je tako klaverno propadal v sosedni Avstriji, ki je ob gorečih delavskih domovih in hišah proglasila pred leti prvo državno ustavo, slonečo na načelih slovite vaticanske okrožnice »Quadragesimo anno«. Kak prepad med nekdanjo taktiko »Zveze delovnega ljudstva« proti centralizmu in fašizmu in današnjim frankovstvom! Ta primer iz naših domačih krajev dovolj jasno pove, koliko se sme delavstvo zanesti na druge. Koliko primerov smo že doživeli v Evropi, da

Besedilo sporazuma združene opozicije ki je bil podpisan dne 5. oktobra 1937.

Narodno radikalna stranka, Demokratska stranka in Savez zemljoradnikov, Hrvatska seljačka stranka in Samostojna demokratska stranka, združeni v Kmečko-demokratski koaliciji, so utrdili naslednji sporazum:

I. Stojč na principu demokracije, smatramo narodno suverenost za jedro vsake državne organizacije in narod za izvor vsake javne oblasti.

II. Ustava z dne 28. junija 1921 je bila sprejeta brez Hrvatov, ustava z dne 3. septembra 1931 nima moralne obveznosti, ker je v nasprotju z osnovnimi demokratskimi načeli in je bila sprejeta ne samo brez Hrvatov in proti Hrvatom, marveč tudi brez Srbov in proti Srbom. Vlada, ki temelji na enostransko uveljavljeni ustavi in ki se opira le na navidezni parlament, nima nikake avtoritete niti med Hrvatih in ne med Srbi.

III. Soglasni smo, da je neobhodno potrebno, da se uvede nov ustavni red, ki bo zasnovan na načelih narodne vladavine in se bo ostvaril kot skupno delo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

IV. Naše stranke se zavedajo, da zastopajo tudi hrvatski in srbski narod, ter stoje na stališču, da je napočil zadnji čas, da se enkrat za vselej prekine z vsemi nedemokratskimi sistemi in režimi ter se omogoči Srbom, Hrvatom in Slovincem sporazumna organizacija državne zajednice na enako zadovoljstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V. Edina pravilna pot do tega cilja je, da na državno upravo pride narodna vlada, sestavljena iz predstavnikov vseh političnih strank, ki imajo dejansko oporo v narodu. Takšna vlada bi morala skupno s krono na dan prevzema uprave

1. **proglasiti začasni osnovni zakon Jugoslavije**, s katerim se obenem ukine ustava z dne 3. septembra 1931. Ta osnovni zakon bo vseboval glavna načela države in bi veljal do uveljavitve nove ustave. V osnovni zakon bodo vnešene naslednje odredbe: da je Jugoslavija nasledstvena ustavna in parlamentarna monarhija; da v Jugoslaviji vlada kralj Peter II. iz dinastije Karadjordjevičev; da do njegove polnoletnosti kraljevsko oblast izvršuje na-

mesništvo; da so državljanske in politične svoboščine zaščitene in da je zajamčen parlamentarni sistem vladavine in slednjič, da bo ustavotvorna skupščina sprejela ustavo z večino, v kateri mora biti večina Srbov, večina Hrvatov in večina Slovencev, narodnih poslancev ustavotvorne skupščine;

2. **istega dne proglasiti pravičen in demokratičen volilni red in razpisati volitve za ustavotvorno skupščino**. Vlada mora dati vsa poročila, da bodo volitve za ustavotvorno skupščino izvedene svobodno in da bo prava narodna volja prišla do polnega izraza. Vlada bo odgovorna pred ustavotvorno skupščino po načelih parlamentarizma.

VI. Navedene stranke v duhu te soglasnosti ustvarjajo blok zaradi skupne borbe za ostvaritev političnega in državnega programa, vsebovanega v tem sporazumu.

Zagreb-Beograd, 8. oktobra 1937.

Dr. Vladko Maček, Aca Stanojević, Adam Pribičević, Ljuba Davidović, Jovan M. Jovanović.

Velika zmaga ljudske fronte v Franciji

Socialisti so zelo dobro odrezali

Dne 10. oktobra so se vršile v Franciji kantonalne volitve, v katerih so nastopile vse stranke samostojno. Kantonalne volitve so važne, ker okrajni in okrožni svetniki volijo senatorje, ki so letos vrgli Blumovo vlado.

Od 1525 okrajnih in okrožnih svetnikov je bilo v nedeljo izvoljenih 1.053, za 468 mandatov bodo ožje volitve 17. t. m.

Socialisti so ohranili 80 mandatov, 19 so jih na novo pridobili, izgubili 9, v 77 volilnih okrožjih pa pridejo v ožje volitve. Komunisti so ohranili 5 mandatov in 3 so pridobili. Radikali so ohranili 314 mandatov, pridobili so jih 33, izgubili 56, v ožjih volitvah pa so v 195 okrožjih.

Stranke ljudske fronte so obdržale svoje pozicije. Socialisti so znatno napredovali. — Dne 17. t. m. bodo stranke ljudske fronte glasovale za

Sodrug Leon Blum

Pred sejo narodne skupščine

Na dan 18. t. m. je sklicana zadnja seja narodne skupščine v letošnjem zasedanju. Novo zasedanje zbornice se prične že 20. t. m., na kateri bo skupščina zopet volila predsedstvo. Isto velja za senat.

je ostalo **samo delavsko socialistično gibanje na braniku človečanstva, kulture in svobode!**

Prepričani bodite, da pri preurejanju naših političnih razmer in postavljanju ne bodo mirovale sile, ki bodo hotele, da se delavstvo potisne ob stran tudi ob novi ureditvi države.

Proti temu ne pomaga nič drugega **kakor složnost delavskega razreda, največja aktivnost socialistov**, ki bomo morali v odkritem, demokratičnem političnem boju **izmeriti svoje**

Poljska diktatura se krha

Vladina stranka se je razbila.

Poljska vladina stranka se je razbila. Iz nje so nastale kar štiri stranke: katoliško narodno edinstvo, narodno edinstvo polkovnika Koca, demokratska stranka in tabor nacional-

moči. Če je kdaj veljalo geslo: **kolikor moči, toliko pravice!** — bo veljalo zdaj. Delavski razred, njegovo gibanje, njegove težnje in zahteve bodo le toliko upoštevane, kolikor bo pokazal svojo moč. Imamo močne prijatelje v vrstah združene opozicije in ti bodo samo veseli našega nastopa in naših uspehov. Kajti vsi resnični demokrati se zavedajo, da bo sporazum, podpisan v Zagrebu, koristil samo takrat, ako bo z njim zagotovljena popolna in dosledna politična

tistega kandidata iz svojih vrst, ki je dobil to pot največ glasov.

Vendar socialisti ne bodo volili nobenega radikala, ki je nasprotnik ljudske fronte ali pa je kot senator glasoval proti Blumu.

Lep uspeh socialistov in posebej še uspeh stranke ljudske fronte pričá, da je sedanji vladni režim trden.

Konkordat ne pride pred senat

Dr. Stojadinović izjavlja

v časopisju, da je že 23. julija, ko je bil konkordat sprejet v narodni skupščini izjavil, da naj bi bil konkordat sprejet v mirnejši dobi, ker naj ne povzroča verski nemir. Razmere se še niso izboljšale, zato vlada konkordata še ne bo predložila senatu v odobritev.

Nemčija dobavi orožje Japonski. Vrše se pogajanja med Japonsko in Nemčijo glede dobave vojnega materiala za 40 milijonov švic. frankov. Nemčija utegne napraviti s tem dobro kupčijo z lastno dobavo in prekupovanjem.

ne solidarnosti. Kjer ni svobode, nastopa razkroj. Taka je narava logike.

demokracija — trden njen stebel je pa samo socialistično delavstvo.

Posebno na nas slovenskih socialistih je velika odgovornost, od naše moči zavisi, da ne bodo nad našo deželo spet zavladovali preoblečeni »prijatelji ljudstva«, ki so se desetletja bridko norčevali ne samo iz delavcev, temveč iz vsega slovenskega ljudstva.

Socialisti, na plan!

Za prosto pot čez Pireneje

Italija ne pristane na predlog glede umaknitve vojaštva iz Španije

Na predlog Anglije in Francije je Italija odgovorila, da naj o umaknitvi vojaštva iz Španije sklepa — londonski odbor za nevmešavanje. Ker je to le zavlačevanje pozitivnega in uspešnega odgovora, bosta v bodoče dobavljali Anglija in Francija vojni material neomejeno valencijski vladi, kakor poroča delavski list »Daily Herald«. Francija bo odprla pot čez Pireneje.

Ofenziva na aragonski fronti

Na aragonski fronti traja ofenziva vladinih čet dalje in je uspešna zlasti v smeri proti trdnjavi Jaca v Pirenejih in pri Teruelu.

Na guadalajarski fronti so zavzele vladine čete vrh 900, s katerega obvladajo vse ozemlje v ravnini daleč na okrog.

Težek je položaj Asturcev in Baskov, ki branijo Gijon in se upirajo prodiranju sovražnika proti Oviedu.

Odklanja tudi konferenco treh

Italija odločno odklanja konferenco Anglije, Francije in Italije glede španskega vprašanja.

Položaj je tem kritičnejši, ker Italija pošilja desetstotice vojakov in mnogo vojnega materiala prav sedaj Francu v Španijo in pripravlja zasedbo španskih otokov.

Njihova obramba je resnično junaštvo. Pred Madridom je topovsko streljanje.

Na jugozapadu, v odseku pri Poblencu, se vrše stalno boji, ki pa so le lokalnega pomena.

Vojna s strupenimi plini

Londonsko špansko poslaništvo

Vatikan je priznal vlado Franca

Te dni je zastopnik vatikanskega državnega tajništva izročil v Burgosu Francovi vladi noto, ki priznava Francov režim v Španiji.

Izročitev note je ovrгла vse prejšnje tajeje priznanja španskega fašizma.

poroča, da neka država pripravlja novo intervencijo v Španiji. V Cento je 8. t. m. prispelo 15.000 vojakov, katerih narodnost ni znana. Ista tuja dežela tudi napade s strupenimi plini na republikanska mesta in kraje v Španiji.

Iz Maroka so zadnje dni pripeljali nad 20.000 prostovoljcev — iz nekaterih dežel.

Bolgarski politiki vseh strank za obnovitev ustavnosti

Diktatura zapira državljane, ki zahtevajo ustavo.

Bivši voditelji bolgarskih strank, katerih stranke so bile prepovedane, so izdali ogromne množine letakov, v katerih zahtevajo državljanske pravice in ustavnost. Policija pa zopet zapira državljane, ki zahtevajo svoje naravne pravice.

Antonin Hampel

k 40 letnici „Prava Lidu“

Resne besede predsednika soc. dem. stranke.

»Že 40 let se bojujemo od časa, ki ga izpolnjuje proces propadanja takratne velike liberalistične ere in boj za preobrazbo gospodarske, politične in npravstvene organizacije posameznih držav ter človeštva, ki je do neke mere izčrpano po vojnah in gospodarskem trpljenju, kar je svet tudi demokratiziralo.

Mednarodna diplomacija se potaplja v neresničnostih in dana beseda nima več veljave. Okrepitev morale je potrebna, zgoraj in spodaj. — Stranka je trdna. Nje orientacija je jasna, smer nje politike določena in trdna. Če se ozremo danes na početke izdajanja svojega osrednjega glasila, potem tudi z vsem poudarkom lahko pokažemo na svojo evangelsko čistost, požrtvovalnost vseh onih posameznikov, ki so bili in so zmožni velikih žrtv.«

Zasedanje Mednarodnega urada dela v Pragi

Čehoslovaška vlada je povabila upravni odbor mednarodnega urada dela, da naj ima svojo 81. sejo v Pragi od 6. do 9. oktobra t. l. Seja je javna in se vrši v ministrstvu za socialno skrb, ki ga vodi sodrug ing. Nečas, ki je bil to leto tudi predsednik mednarodnega urada dela.

Seja je razpravljala o dnevnem redu plenarne seje za 1938 in določila dnevni red tudi za 1939, ki se tiče tudi splošne uvedbe skrajšanega delovnega časa, emigracijskega vprašanja itd. Na seji je tudi minister Cvetkovič, dalje Rooseveltov sodelavec Lubin itd.

V mednarodnem uradu dela je danes združenih 62 držav, torej več kakor v Društvu narodov, ki je njegova avtonomni oddelek. Prvi direktor tega urada, ki je ustanovljen na podlagi člena XIII. mirovne pogodbe, je bil umrl sodrug Albert Thomas, njegov naslednik, ki se tudi odlikuje po marljivosti, ravnatelj Butler, ki ocenjuje vsa vprašanja socialnopolitične npravi jako objektivno.

Upravni odbor mednarodnega urada dela ima 32 članov, in sicer je v njem 16 delegatov vlad in po 8 delegatov delavcev in delodajalcev. Vladni zastopniki so stalni iz najboljših industrijskih držav (Anglija, Francija, Italija, Zedinjene države, Kanada, Rusija, Indija in Japonska). Zastopniki delodajalcev in delavcev se pa volijo vsako tretje leto. Za dobo 1934 do 1937 so ti delegati iz Jugoslavije za malo antanto, Poljske, Norveške, Mehike, Čileja, Brazilije, Španije in Kitajske.

Na vsakoletno konferenco prihaja redno okoli 400 delegatov. Pogodbe ali dogovori, ki jih konferenca sprejme, za udeležene države še niso obvezne, temveč mora vsaka država pristopiti k pogodbi in jo odobriti (ratificirati).

Na dosedanjih 23. konferencah mednarodnega urada dela, je bilo sprejetih nad 60 dogovorov (konvencij) in nad 50 priporočil za razne socialnopolitične ukrepe.

Za mednarodni urad se zanima celo Nemčija, čeprav ni članica Društva narodov. Tako je imela na mednarodni tekstilni konferenci, ki se je nedavno vršila v Washingtonu, svojega opazovalca.

Dalje prihodnjic.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Japonske napadalce ogroža povodenj v okolici Tiencina

Pred Šangajem še vedno ni nobene odločitve. Japonci obstreljujejo mesto, ne morejo pa naprej, ker jih pri tem ovira deloma tudi poplava reke Jangce. V zadnjih dneh so se Japonci posluževali strupenih plinov, kar je izzvalo novo ogorčenje pri Kitajcih in v oficijelnih krogih v Angliji in Ameriki.

Trdi se, da bo kitajska vojska pred Šangajem v kratkem dobila

Doma in po svetu

Zvišanje službenih prejemkov državnim nameščencem, ki bo stopilo v veljavo dne 1. septembra, znaša okroglo eno tretjino tega, kar so službenci izgubili jeseni l. 1935. Vpoko-jenci so pri tem povišanju ostali takorekoč praznih rok.

40.000 dolarjev so zaslužili kapitalisti v Švici, ki so kupili na dražbi Kreugerjevega koncerna prodane obligacije vžigaličnega posojila, katere so sedaj prodali naši državi. Naša država je profitirala, pa tudi neznanim kapitalistom v Švici se je kupčija izplačala. Ako bi bili mi kupili obligacije na dražbi, bi si bili prihranili 400.000 dolarjev (18 milijonov dinarjev).

Zlato kupujemo. Narodna banka v Beogradu je kupila v septembru za 407.447 funtov (96 milijonov dinarjev) zlata v Londonu. Namesto, da kupujemo zlato v inozemstvu, bi kazalo, da zasežemo domačo produkcijo zlata, ki ga tuji kapitalisti za smešno nizko ceno pridobivajo v naših rudnikih in rekah ter izvažajo, potem pa nam za drag denar nazaj prodajajo.

Wendlova knjižnica v Beogradu. Sodrugi Herman Wendel, publicist in nemški poslanec, je umrl v Parizu. Svojo lepo knjižnico, ki šteje 8000 knjig, je zapustil beograjskemu vseučilišču. Vdova pokojnika je prišla te dni v Beograd, da izpolni pokojnikovo poroko. Njegovi spisi o Balkanu so kulturne in zgodovinske vrednosti; ker je Wendel poznal balkansko kulturno in gospodarsko življenje do podrobnosti ter jo temeljito obravnaval.

Grozdje je slabo obrodilo. Vinogradniki po Slov. goricah pravijo, da tako deževnega leta še ne pomnijo. Posledica dežja je, da je mnogo grozdja segnilo.

Kongres mest se je vršil te dni v Budimpešti. Na kongresu je 350 delegatov iz 30 držav. Na dnevnem redu so upravna in socialnopolitična vprašanja.

Molitve je odredil Franco v šolah za srečen izid vojne. Franco smatra Marijo za svojo priprošnjico, čeprav strašno gospodari nad španskim narodom, kakor nam je znano iz poročil.

A. M. de Jong:

61

IZDAJA

Otroška leta Mereyntyjeja Geysena

Tak užitka poln dan je bil tudi ta, in Mereyntyje je z bolestjo mislil na to, da bo skoro vse pri kraju, kajti čim bo znal vso mašo na pamet, ne bo prišel nikoli več semkaj. Sedel je kot običajno v svojem kotičku in se igral s par koščki stare voščenske, ki jih je skušal zlepiti. Vmes pa je mehanično odgovarjal svojemu učitelju na njegove hitro in nerazločno govorne besede.

»Dominus vobiscum.«

»Et cum spiritu tuo,« je odgovarjal Mereyntyje.

»Per omnia saecula saeculorum.«

»Amen.«

»Ite missa est.«

»Deo gratias.«

»No, sedaj pa še enkrat ponovi »suscipiat«, Mereyntyje.«

In Mereyntyje je, ne da bi se bil tudi samo enkrat zmotil, lajnjal pred se:

»Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiae suae sancto.«

Smehljajoč se je naslonila cerkvenikova žena na mizo in rekla občudovaje:

»Presneto hitro se je naučil, he, Suüs? V resnici čudovito, kako pameten dečko, ta Mereyntyje!«

»Da, da,« je nadovezel cerkvenik, »Mereyntyje ima res glavico! Ali se še spomniš Anta, koliko truda me je stalo, predno sem to vfil v glavo Fransku Agneru?«

»No,« je vzkliknila Anta. »O joj, kakšna trda buča je bila to! In brez napak ter gladko mu ni šlo nikoli. Župnik se ni malo jezil nad njim. Vsak čas je iztiril.«

»Sedaj pa poje v zboru,« je nadaljeval cerkvenik, »toda človek se mora do smrti nasmejati! Včasih sploh ne ve, kaj naj poje, potem pa zapoje to, kar se mu pač zdi. Tisti, ki so ob takih prilikah neposredno v njegovi bližini, se večkrat nasmejejo do onemoglosti. Človek bi pobegnil!«

»Kakšna grdoba to!« je vzkliknila gospa. Kaj takega se Mereyntyjeju ne bo zgodilo, he, kaj misliš ti, dečko?«

Mereyntyje je ponižno povesil oči, v notranjosti pa je bil grozansko ponosen, kajti ta dva človeka sta že vedela, kako in kaj, saj so se pri njiju učili.

»Storim pač kar morem,« je odvrnil nekoliko v zadregi.

»Ti boš prav dober ministrant,« je odvrnil cerkvenik, in Anta je dostavila povsem nepričakovano:

»Toda potem si boš moral tvoje prijatelje pa že boljše izbrati, Mereyntyje.«

Osupel jo je gledal Mereyntyje. Od sramu ga je

pokrila rdečica, četudi ni vedel, zakaj naj bi se sramoval.

»Da,« je rekel obotavljajoče, misleč, kako bi pogodil njeno namero.

»Ah, kaj,« se je vmešal cerkvenik ves nevoljen. »Kako neki more kaj takega škodovati tako naivnemu dečku?«

Cerkvenikova žena je nabrala ustnice v šobo ter dejala fanatično:

»Vsak, kdor ima s cerkvijo kakšnega opravka, mora skrbeti za to, da ga ne vlačijo po zobeh. Meni se zdi, da divji lovec in pretepač ni prikladna oseba, s katero bi ministrant lahko občeval, sedaj veš!«

Da, sedaj je vedel Mereyntyje, da so ga hoteli ločiti od njegovega prijatelja. In nenadoma, prvič v teh tednih polnih sreče, se mu je zdela čast, ki ga čaka, prav malo zaviljiva. Sicer si je bil velike odgovornosti, ki jo ima ministrant, docela svest, toda tako daleč še ni prišel v svojih sklepih. Da bi se izogibal Vrčeve družine, družine človeka, ki mu je bil tako dober? Ki ga je tako zelo ljubil in bil nanj tako zelo ponosen? ... V mislih si je predočil vse to prijateljstvo, toda našel ni ničesar, o čemer bi lahko rekel, da je bilo slabo. Vrč ga ni nikoli zapeljal v slaba dejanja ... in čemerno je odvrnil:

»Vrč sploh ni slab. Dober je in mi je že mnogo dobrega storil ... Brez Vrča bi mogoče ne bil nikoli postal ministrant.«

(Dalje prihodnjic.)

Iz naših krajev

V ogledalu

Vitez brez strahu in napak. 233. štev. »Slovenca« piše: »Izvemši konkretnega in lojalnega zdržanja (kaka slovenščina! op. p.) Slovencev je v vprašanju konkordata ostal osamljen kakor vitez brez strahu in napak, predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinovič.«

Vestni pismonoša. Isti »Slovenec« poroča o usodi konkordata še to-le: »Po smrti velikega kralja mučenika je ostal tudi načrt konkordata kot njegova zapuščina. In kakor vestni pismonoša raznaša pisma iz poštnega zaboja do ekspedicije, tako je tudi dr. Stojadinovič dvignil in odnesel pisemce s kraljeve pisalne mize pred narodno predstavništvo. Sprejem ni bil sijajen. Pred tem faktom je bila dolžnost predsednika vlade, da pismo vrne tja, kjer ga je vzela.«

Papir zamenjavajo z živimi ljudmi. Prejšnji teden je napravil »Slovenec« iz znanega francoskega politika in publicista Pertinaxa navaden pariški časopis. Odkar pri »Slovincu« z veliko žlico zajemajo politične modrosti iz nemških hitlerjevskih virov, jim postajajo francoske razmere res

Celje

Naročnike, ki so z naročnino v zaostanku, obveščamo, da bomo s 15. oktobrom t. l. ustavili list, ako zapadla naročnina do tedaj ne bo poravnana. Parola naj bo: Plačaj naročnino točno in pridobivaj nove naročnike!

Trbovlje

Predavanje

V nedeljo, dne 17. t. m. priredi podružnica »Zveze rudarjev Jugoslavije« predavanje, na katerem bo predaval s. Likar iz Ljubljane. Pričetek predavanja ob 9. uri v dvorani Delavskega doma. Udeležite se ga v čim večjem številu!

Trbovlje. Za tiskovni sklad »Delavske Politike« je nabral s. Kočar Franc, Bevska št. 51 na nabiralno polo št. 92 sledeče zneske: Kočar Franc Din 4, Bortner Franc Din 4, Tanc Jože Din 5, Češnovar Vinko Din 5, Kukenberg Avgust Din 5, Petretič Maks Din 5, Drofenik Ludvik Din 5, Smolnikar Rudolf Din 5, Znidarič Franc Din 2, neimenovani Din 2, Frelih Jakob Din 2, Golkunda Jože Din 2, Juvarič A. Din 2, Tanc A. Din 6, Murn Din 10, Tori Jože Din 2, Hauptman Anton sin 2, neimenovani Din 3, Knez Tomaž Din 2. Skupaj Din 80. — Iskrena hvala! Posnemajte!

Hrastnik

Naj velja zakon! Mislili smo, da je zakon in naredba to, kar mora vsak državljani vpoštevati. Praksa pa kaže, da to ne velja za podjetnike, zlasti ne za hrastniško steklaro. V steklarni se delajo nadure brez plačila 50 odstotkov poviška in kljub temu, da so bili mnogi radi pomanjkanja dela odpuščeni. Zgodilo se je že, da je mlad delavec dobil klofuto, ker ni hotel delati čez čas. Nadalje tovarna ne prizna uredbe o minimalnih mezdah ter plačuje pomožno delavstvo še vedno tako, kot se ji poljubi. Delavstvo pozivamo, da si shrani plačilne listke, v treh letih vse prav pride. — Merodajne oblasti, posezite vmes!

Vinsko trgatvev priredi podružnica »Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije« (sekcija kemičnih delavcev) na dan 17. oktobra ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. Ivana Logarja, pri kemični tovarni. Godba, ples, šaljiva pošta, itd. Sodrugi in sodruziče, člani sorodnih društev, pridite vsi! — Odbor.

Zagorje ob Savi

Masarykova spominska svečanost

se bo vršila v nedeljo, dne 17. oktobra s pričetkom ob 9. uri dop. v kino dvorani. O Masaryku, njegovem življenju in delu ter odnosih do delavstva bo predaval s. dr. Reisman.

Sodrugi in sodruziče, pridite v čim večjem številu na to manifestacijo!

Zabukovca

Pevski koncert

Moški in mešani zbor »Vzajemnosti« priredita v nedeljo, dne 24. oktobra ob 4. uri pop. v dvorani ge. A. Piki v Grižah pevski koncert. Vabljeni prijatelji delavskega kulturnega gibanja in delavske pesni! Družnost! — Odbor.

Jesenice

Izvaleček iz kritike ali poglavje o dvojni morali

Jeseniški gospodje iz katoliške akcije so bili znani da budno varujejo moralo. Zlasti so jim bile vedno na poti prireditve nekatoliških društev, kjer so vsako najbolj nedolžno stvar napadali in videli vsak pezdil kot Bruno ali pa so celo iz nič sami ustvarjali strahove. Kakor hitro so pa ustanovili v lanskem decembru svoj lastni kino, so pa čudovito oslepeli, tako da niso nič več videli ne le brn, nego tudi hlo dov — seveda doma. Za drugo svojo predstavo so n. pr. že predvajali film »Kurtizana-Markiza Pompadour« in to celo na praznik Brezmadežnega spočetja, ki je menda praznik patronke Krekovega prosvetnega dru-

Ljubljana

Prosvetno delo »Vzajemnosti« bo tekočo jesensko-zimsko sezono prav živahno. 3. novembra bo v veliki dvorani Delavske zbornice prvi prosvetni večer, posvečen Masaryku. Poleg otvoritvenega govora s. Štuklja in predavanja dr. Lončarja bo več primernih glasbenih, pevskih in umetniških točk. Drugi prosvetni večer decembra bo posvečen 70-letnici s. Etbina Kristana, ki je ravno na polju prosvete ustvaril trajna dela. Poleg prosvetnih večerov bodo predavanja po posameznih ljubljanskih okrajih. Skupaj s strokovnimi

Maribor

Za zimsko pomoč!

Z nastopom zime postane zopet pereče vprašanje preskrbe številnih brezposelnih in siromašnih prebivalcev našega mesta. Zato se ponovno obračam zlasti na imovitejše mariborske meščane s toplo prošnjo, da bi tudi letos čim izdatneje podprli Pomožno akcijo za siromašne sloje mesta Maribora. V tem pogledu so potrebe velike, ker je treba poleg prehrane nuditi brezposelnim in siromašnim tudi kurivo ter najnujnejše oblačilo in obutev. Mestna občina bo poskrbela, da bodo za delo sposobni zaposleni pri javnih delih, ostali pa se bodo

Predavanje prof. dr. Lončarja

se bo vršilo v sredo, dne 13. t. m. s pričetkom ob 8. uri zvečer v dvorani »Delavske zbornice«, Sodna ul. 9-1. Predavatelj bo govoril o slovenskih bojih kmetov deci in jo odtegnilo škodljivemu vplivu ceste.

Seja mestnega občinskega sveta bo 15. t. m. s pričetkom ob 6. uri. Na dnevnem redu so: prošnje za sprejem v članstvo občine; prošnje mestnih uslužbencev za napredovanje; predlog proračuna mestnega socialnega skrbstva; prošnje za ubožne podpore, sprejem v oskrbnišnico in vzgojni prispevek; sklepanje o zgradbi carinarnice, stanovanjskih hiš za carinike in tlakovanje cesti iz kaldrminskega fonda; prošnje za posekanje kostanjev pred gradom in v Gosposvetski ulici; pravilnik o finančnem poslovanju mestne občine; računski zaključek mestne občine za l. 1936; odobritev kreditov za preureditev gradu; odobritev kreditov za regulacijo Glavnega trga; kanalizacija med Vrtno in Vilharjevo ulico in naprava cestnega kanala v Slovenski, Gospojni in Orožnovi ulic; službena pogodba za pogodbene nameščence Mestnih podjetij.

Spomin na koroški plebiscit. Preteklo nedeljo, ob obletnici koroškega plebiscita, se je vršila spominska svečanost tudi v Mariboru. Prof. Sedivy je ogorčeno obsodil zatiranje slovenske narodne manjšine po avstrijskem »katoliškem« režimu, ki ima zmisel za pomoč afriškim zamorčkom, ne pa tudi za kulturne težnje slovenskega naroda, katerega jezik je vsaj toliko vreden kot latinščina, ki jo mu vsiljujejo. »Slovenec« s svečanostjo ni bil zadovoljen, ker so govorniki govorili na dolgo in široko, da zborovalci niso mogli prisostvovati maši za padle v koroških bojih.

Hitlerizem po planinskih kočah. Obiskovalec Pohorja nam piše: Slovensko planinsko društvo bo lahko kmalu na svoje kočice obesilo znamenje kljukastega križa, ako poide tako naprej. V njihovih kočah se namreč šopirijo namesto slovenskih, nem-

štva. Itd., itd. Kaj vse so med tem predvajali ne bomo naštevati, ker je to pač stvar njihovega kronista. Zanima nas le poročilo v zadnji številki, njih glasila »Na mejah«, ki vedno piše o lepih moralnih uspehih tega kina, pod rubriko »Kritika o filmih«, in kjer čitamo pod nazivom »Katja«: »Da takšen film sploh puščamo na naš trg, je že skrajna neprevideznost in malomarnost. Če se že sami nočemo umakniti vplivu v umetnost odete pornografije, bi bilo treba imeti obzir vsaj do mladine. Dobrega v filmu ni nič. Moramo pa odločno obsoditi perverzno, katera v cinčnih sunkih diha iz nekaterih igralcev in neprikrit sadizem glavne igralka Katje. To ne more prikriti ne lesk zunanjsi in ne sicer dober humor enega Szökke Szakalla. — Taka dela odločno zavračamo. Čas je, da Slovenci enkrat za vselej odklonimo plehko nemško hrano, ki postopoma okužuje telo naroda. V prvi vrsti naj bi se mladini pod 18. letom vstop tistim predstavam prepovedal.« Ali ste slišali? Vendar vedite: ta kritika je prišla že po toči — in tako je k temu filmu vabilo 1000 letakov, ki so ga hvalili in vabili ljudstvo naj ga ne zamudi. In vsa mladina je bila pri predstavah filma dobrodošla. Pa naj še reče kdo, da ni tako postopanje umetnost in da mora imeti oni, ki tako dela, precej kosmato vest, kosmato kožo, hrbtnico pa kači podobno. Kaj nismo na Jesenicah kampilci?!

Hitler uspeh in naglo pozabljenje. Tukajšnji listič »Na mejah« je dne 1. sept. t. l. pisal o jeseniških trgovcih, ki pozabljaajo, da trgujejo na slovenski zemlji in s slovenskim ljudstvom. Listič je pisal: »Da je tako, pričajo nekateri napisi in reklame, ki žalijo nacionalni čut meščanov. To vemo vsi, da »Prodavaona heraklita«, »Kafana Paris« (v cirilici!), »Tivar odijela« ni slovenski in nikdar ne bo. Da je kaj takega mogoče, je pač kriva znana potrežljivost ljudi, katera pa ima tudi svoje meje... Če se človek enkrat zave svoje napake in po-

organizacijami se bo priredil narodno-gospodarski tečaj, ki ga bo vodil s. Urahtnik.

Naše gore list. V inozemstvu je imel velike uspehe viol. virtuoza, sin našega s. Skorpika, Slavko Skorpik. Uveljavil se je s Cajkovskega »D-dur« skladbo, ki je ena najtežjih in dosegel uspehi, kakršnega celo največji umetniki svetovnega slovesa redko dosežejo. Sodruga Skorpiku, očetu mladega virtuoza, prirčno čestitamo k uspehu njegovega sina, kateremu je bil kot muzik in skladatelj prvi učitelj. I. V.

Maribor

Za zimsko pomoč!

oskrbovalj predvsem z naravnimi dajatvami in se bo z dobro evidenco in kontrolo preprečila vsaka zloraba podporne akcije. Darila v gotovini bo sprejemala mestna blagajna, Slomškov trg 11 (tel. 22-60), darila v blagu pa mestni socialno-politični oddelek, Rotovski trg 9 (tel. 27-54). Da se bodo zamogla zbrati do nastopa zime potrebna sredstva, prosim mariborske meščane, da se že sedaj odzovejo moji prošnji.

Dr. Juvan, s. r.
predsednik mestne občine mariborske.

ški fašistični časopisi kot je »Ilustrierter Beobachter«, »Völkischer Beobachter«, »Koralle« itd. Po mizah leže listi s slikami Hitlerja, Göringja, Göbbelsa in drugih nemških mogotcev. Ne vemo ali je ta kultura zatiranja svobode in koncentracijskih taborišč res tako dragocena, da trpimo njeno izvijajočo propagando v slovenskih planinskih kočah?

Zidajo. Ta teden so pričeli v Tomšičevem drevoredu in sicer na mariborski strani z novo stavbo. Trgovca z delikatesami, g. Supančič gradi enonadstropno vilo. V Melju je pričela zidati trinadstropno stanovanjsko hišo ga. Keršičeva s Pobrežja, ki je tam prodala stavbišča za Hutterjeve delavske hišice, ki so tudi že skoro gotove. Pri Koroškem kolodvoru razširja tekstilna tovarna Doctor in drug svoje delavnice, kar kaže, da konjunktura za tekstilne tovarnarje še daleko ni pri koncu, ampak je resnica baš nasprotno, da so vse tekstilne tovarne sproti razprodane in še izdelovati ne morejo vseh naročil. Ni se prav nič bati, da bi se tekstilni tovarnarji selili v oddaljeni Vršac, kakor je hotel s tem nekaj strašiti neki list, menda s posebnim ozadjem.

Kredita je zmanjkalo za popravilo državne ceste od Derwuschkovce opekarne do mestnega pomenja. Stvar je naravnost nerazumljiva spričo dejstva, da se je zadnje čase neprestano pisalo o »asfaltni cesti« Maribor—Celje, ki naj bi bila nadaljevanje ceste št. III—Maribor, kot da je to že sklenjena stvar. Sedaj ne bo mogoče dogotoviti niti ceste od državne meje do Maribora, kam li, kaj drugega!

Izredni občni zbor Podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru se bo vršil v soboto, dne 16. oktobra ob 2. uri pop. v spodnjih prostorih Kazine.

Stariši, ali imate otroke, ki imajo veselje do glasbe? Potem jih vpišite takoj v glasbeno šolo »Glasbenega društva železniških delavcev in uslužbencev« (Frankopanova 1). Ukovina je tako malenkostna, da jo delavski stariši brez vsega zmorejo. Ne zamudite ugodne prilike!

pustljivosti, se kaj rad maščuje. Mi trgovcem kaj takega ne želimo, zato smo s tem opozorili. Upamo, da opozorila ne bo treba ponoviti v drugačni obliki. Listič ima prav in mi ne bi imeli kaj dodati. Zaradi tega se toliko bolj čudimo, da isti listič zdaj, t. j. 1. okt. vznemirjen poroča, da se je na zidu orožniške postaje dogodil kvar, ker je nekdo prav večje prepleskal s črnim lakom ploščo ob ročaju za nočne pozive, ki je na tem zidu, in na kateri je napis v cirilici »Zvono na žandarmeriju«. In list nevedno pravi, da ne ve, kakšen namen je bil uničiti ploščo z napisom v cirilici. Kaj je ta listič že pozabil na lastno opozorilo pred mesecem dni in je pozabil, da je notico o njih zaključil takole: »To ni šala. V interesu Jeseničanov in vsega naroda resno opozarjamo, naj taki napisi izginejo čimprej. S svojim jezikom nismo kupčevali nikoli, najmanj pa sedaj in v bodoče.« Da, da, težko je z ljudmi, ki imajo kratek spomin! Kar naprej ga je treba osveževati.

Zapisnik v kulturno kroniko Jesenic. Ko je umrl eden največjih ljudi sodobnega človeštva, prezident in oče domovine T. G. Masaryk, tukajšnji katoliški krogi niso imeli za potrebno, da bi se smrti tega velika kakorkoli spomnili. Napravili niso niti komemoracije, niti ni njih glasilo »Na mejah«, razen v napadu na županstvo koroškebe občine, omenilo njegove smrti. Zapomnimo si to — bo še kdaj potrebno!

Ali si že član „Cankarjeve družbe“?

Člani dobe koledar in 3 knjige letno. Piši takoj: »Cankarjeva družba«, Ljubljana, poštni predal 190

Kranj

Zajamčeno impregnirane Hubertus-plašče za deco, dame in gospode razpošilja konfekcija ALBIN JAZBEC v Kranju.

Ptuj

Naša Masarykova proslava. V četrtek, dne 14. oktobra t. l. bo priredila tudi naša podružnica delavskega kulturnega društva »Vzajemnost« spominsko svečanost za umrlim prezidentom Masarykom in sicer ob 18. uri (6. uri zvečer) v dvorani »Vzajemnosti«. Predaval bo s. dr. Avg. Reisman o: »Masaryk — demokracija in delavstvo.« Delavci in delavke, pridite do zadnjega, da slišite o življenju in delu sina kočijaža, bivšega kovaškega vajenca in poznejšega prezidenta Čehoslovaške republike.

Študenti pri Mariboru

S kamenjem pobil šipe v oknih. V noči od nedelje, dne 10. t. m. na ponedeljek, dne 11. t. m. okoli 1. ure je monter M. K. s točko kamenja pobil šipe v oknih na hiši s. Perkota v Studencih, Pušnikova ulica 22. V okna je priletelo okoli 20 kamenov, ki so zdrobili štiri velike šipe. Par kamnov je bilo več kot pest debelih. Nesreča je hotela, da ni bilo nobenega moškega doma, sicer bi si bil gospod zapomnil, kdaj si je dovolil kaj takega. Le srečnemu slučaju je pripisati, da kamenje ni zadelo v sobi spečih žen, ki so vse prestrašene skočile pokonci. Zadeva je prijavljena žandarmeriji. Tako nekulturno obnašanje je vse obsodbe vredno.

Leše-Prevalje

S. Vošank Ivan

V nedeljo, dne 10. oktobra nas je za vedno zapustil s. Ivan Vošank. Njegovo ime je neminovno zvezano z delavskim gibanjem na Lešah in v Prevaljah, kjer je bil eden izmed prvih pokreniteljev organiziranega političnega, kulturnega in gospodarskega socialističnega gibanja. Dolga leta se je živahno udeleževal v tem gibanju in tudi kot vpokojenec ni miroval. On je bil, ki je utiral pot mladini, ki je danes na delu za iste ideale in cilje. Njegovo življenje je bilo polno trpljenja in na starost je užival pokojnino, ki je bila prejšnjemu kot plačilo za dolgoletne napore, ki so mu izčrpali njegovo moč. Trdno je bil prepričan, da bodo napočili delavskemu razredu boljši časi. Sam jih sicer ni dočkal, pač pa je za nje delal. Užalosteni vdovi in sorodnikom naše iskreno sožalje. Slava spominu pokojnika!

Delavski pravni svetovalec

Vojnica (Sevnica)

Vprašanje: Po 16. mesecih vojaške službe sem zbolel ter so me poslali domov kot stalno nesposobnega. Ali sem dolžan plačevati vojnico?

Odgovor: Vojnico so dolžni plačevati vsi stalno ali začasno nesposobni. Oproščeni so plačevanja vojnice oni, ki so postali nenamerno nesposobni v vojaški službi. Med take je po našem mnenju vpoštevati tudi Vas, ter zato vojnice niste dolžni plačevati.

Zapuščina po nezakonskem očetu (Prevalje)

Vprašanje: Brat že umrlega nezakonskega očeta se je vrnil iz tujine ter zahteva od nezakonske matere povračilo neke obleke nez. očeta ali pa večji znesek za odškodnino. Ali je obleko dolžna vrniti? Ali ima nezakonski otrok od sorodnikov nez. očeta pravico kaj zahtevati?

Odgovor: Če bratu ni bila zapuščina po nez. očetu prisojena, ne more od nez. matere zahtevati ničesar, ker spada navedena obleka še vedno v zapuščino po umrlem. Bratu tedaj niste dolžni ničesar plačati, dokler ni imenovan za dediča. Napram sorodnikom nez. očeta nez. otrok nima po zakonu nobenih pravic, ker po zakonu ni z njimi v nikakem sorodstvu.

Napeljava vodovoda (Črna)

Vprašanje: Občina zahteva, da napeljem vodovod, ki ga imam sedaj napeljana samo do hiše v hišo in je določila tudi podjetnika, ki bo to izvršil. Ali je k temu upravičena?

Odgovor: Po gradbenem zakonu morajo lastniki stavbišč uvesti vodo iz vodovoda, čim se le-ta napelje mimo njihovega posestva, najkasneje pa v 6. mesecih po dovršitvi vodovoda. Po preteku tega roka izvrši občina ta dela na stroške lastnika. V tem primeru seveda tudi ona določi podjetnika, ki bo dela izvršil.

Prevzem dolga

Vprašanje: Sin je prevzel posestvo po materi, ki mi je dolgovala večji znesek. Ali morem iztrjati ta dolg od sina?

Odgovor: Prevzemnik je dolžan vrniti tiste dolgove, za katere je vedel, ali moral vedeti ob prevzemu posestva. Po Vaši informaciji je prevzemnik vedel za dolg in Vam ga je torej dolžan plačati.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324

Naše delavstvo spominu Masaryka

Proslava v Beogradu. — Spominski govor bivšega poslanika s. Balugdžića,

Spomin velikega prijatelja delovnega ljudstva, prezidenta Osvoboditelja Masaryka, je v četrtek tudi beograjski proletarijat kar najsvetaneje proslavil. Spominske svečanosti v veliki dvorani beograjske Delavske zbornice se je udeležilo toliko delavstva, da je bila dvorana z galerijo in postranskimi prostori polna. Svečanost je priredila »Centrala

za delavsko izobrazbo« in se je iste udeležil tudi čehoslovaški poslanik na našem dvoru g. dr. Girsa z osebnim poslaništvom. Lepo akademijo je otvoril pevski zbor s pesmijo »Spavaj večni san, mili družo«. Godba je zaigrala lepo skladbo Čajkovskega, na kar je imel sodrug dr. Živko Topalović otvoritveni govor, v katerem je zlasti iskreno pozdravil zastop-

nika Čehoslovaške republike, ministra-poslanika dr. Girso in njegove pomočnike, kar je sprejela dvorana z gromkim aplavzom.

Slavnostni govor o Masaryku je imel opolnomočeni minister v pokoji, bivši poslanik in še vedno aktiven novinar, dr. Živojin Balugdžić, ki je pričel svoje predavanje z nagovorom: »Drugovi in drugarice« ter

štev in delavskega časopisa.

Slavnost je zapustila pri delavcih in delavkah najlepši utis in jo je zaključila zopet godba s prelepo češko pesmijo: »Kje dom je moj«.

Svečanosti se je udeležil tudi podnačelnik sreskega načelstva g. dr. Orožen iz Laškega.

Po predavanju se je konzularni odposlanec živahno pomenkoval s posameznimi rudarji, pri čemur se je vsak čudil, kako izborni govori slovenski jezik.

Širite „Delavska Politika“

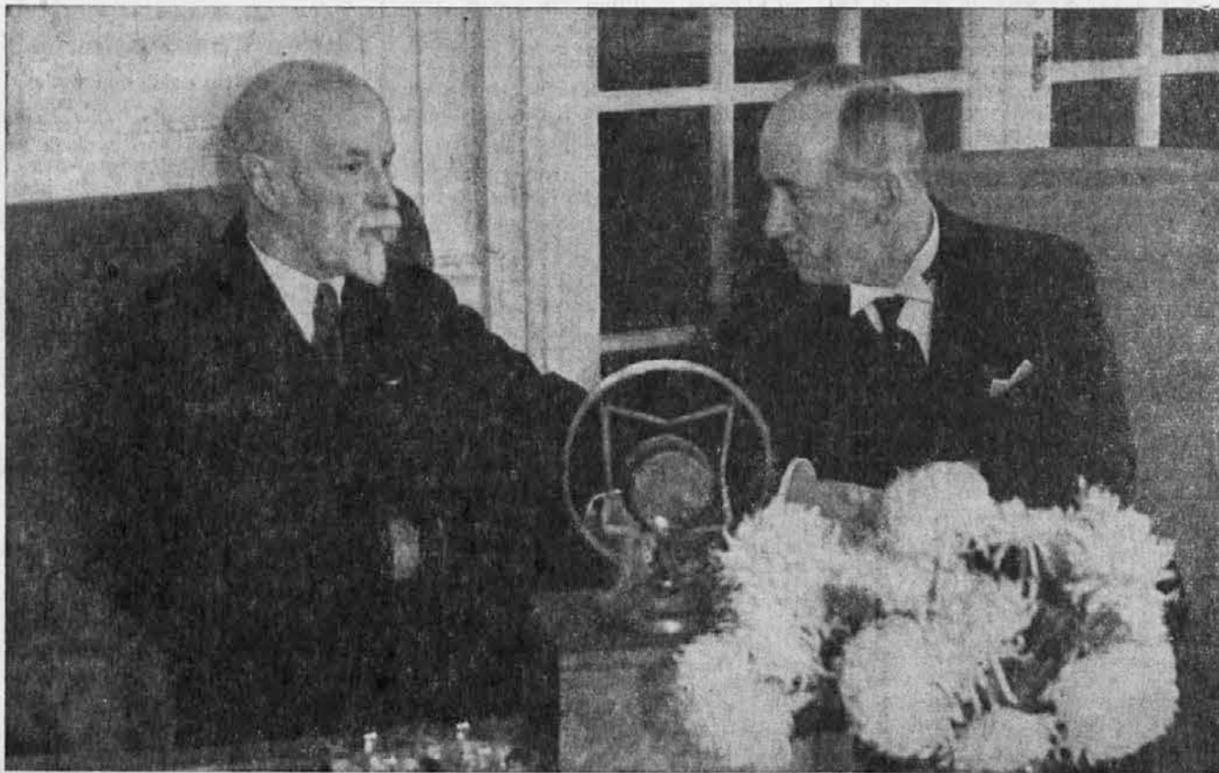
Kulturni pregled

Mariborsko gledališče
Schillerjeva tragedija Marija Stuart je lepo uspela. Naši igralci so pokazali mnogo truda in dobre volje. Peter Malec je dramo vzorno zrežiral, poskrbel je za dober tempo: prizori in slike so se hitro vrstili, kar pri tej igri v veliki meri pripomore do uspeha. Smotrena je bila tudi uporaba novega krožnega horizonta. Vse igralce je nadkriljevala E. Kraljeva, ki je podala kraljico Elizabeto zelo markantno in je prav klasično zajela dvoletnost njene npravi. Takoj za njo je treba omeniti Starčevca, ki je v tragični vlogi Marije Stuartove prav prijetno presenetila. Čim bolj se je nabirala okoli njene osebe tragika, tem bolj je bila njena igra prepričevalna. Pavle Kovič je dobro podčrtal krutost barona Burleighskega in njegovo podložnost napram vladarici. Ustrezal je tudi Grom v vlogi grofa Leicesterskega ter Kosič kot vitez Paulet. Mladega Mortimerja je prikazal Verdonik z zanosom, v katerem je bilo preveč patosa. Vsi ostali so doprinesli svoj del k uspehi predstavi. Publike je bilo manj nego jo je običajno v našem gledališču, znamenje, da danes tragedija ne vleče.

Časna izjava

Podpisana preključem kot neresnično, da je Podbrežnik Viliemina, rudarjeva soproga, Liboje, svojega šletnega sinčka tako stepla, da je umrl, ker nimam za to nikakega dokaza in to svojo izjavo obžalujem.

Potočnik Terezija, posestnica Liboje.

Sedaj pokojni T. G. Masaryk in sedanji predsednik ČSR dr. Beneš v razgovoru.

v krasnih besedah orisal pomen Masaryka za Čehoslovake, za Jugoslovane in za vse Slovane.

Dr. Balugdžić je zlasti poudaril Masarykovo delo za demokracijo v notranji in zunanji politiki ter razložil Masarykovo rusofilstvo.

»Vojna je res postala velika revolucija, v kateri so razpadli režimi, ki so bili zgrajeni na nasilju in krivicah. Čehoslovaški ni dala svobode carska Rusija, ki za njo ni imela razmevanja, ampak zapadno-demo-

kratska Evropa,« nato je med drugim dr. Balugdžić očrtal Masarykovo gledanje na velika svetovna vprašanja.

Lep govor s. Balugdžića je delavstvo nagradilo z dolgotrajnim aplavzom in vzkliki: »Slava Masaryku!«

S. Gošič je še recitiral »Pesem sužnjev« Svatopluka Čeha, na kar je bila slavnost zaključena z »Internacionalo«, katero je zapel pevski zbor delavcev in delavk.

Svečanost za Masarykom v Trbovljah

Obisk zastopnika konzulata ČSR.

Po lepi pomladanski manifestaciji trboveljskega delavstva za Jugoslovansko - čehoslovaško prijateljstvo ob priliki obiska poslanca, s. Brožika je delavstvo minulo nedeljo na spominski svečanosti za prezidentom Masarykom ponovno krepko izrazilo svoje simpatije za demokratično Čehoslovaško in z največjim zanimanjem in sočustvovanjem sprejelo predavanje o nepozabnem, resničnem ljudskem voditelju Tomažu Masaryku.

Svečanost je bila tem pomembnejša, ker se je na vabilo podružnice »Vzajemnosti« prvič udeležil naše delavske prireditve tudi zastopnik konzulata Čehoslovaške republike v Ljubljani, g. dr. Martinek, katerega je delavstvo kar najpristrajše pozdravilo.

Na trboveljski železniški postaji

ga je pričakoval načelnik II. skupine s. Pliberšek, pred Delavskim domom pa župan trboveljske občine in predsednik »Vzajemnosti« s. Klenovšek.

Pred polno dvorano je slavnost otvoril predsednik »Vzajemnosti«, trboveljski župan, s. Klenovšek, na kar je rudarska godba zaigrala ganljivo žalostinko, ki so jo navzoči stoji poslušali. S. dr. Reisman je v svojem predavanju orisal na podlagi samih Masarykovih spisov ogromne borbe, ki jih je Masaryk v svojem bogatem in dolgem življenju izvršil predvsem za delavstvo. Bil je delavstvu vedno blizu in vedno na njegovi strani, tudi v času najtežjih borb proti krivicam, ob stankah in ravno tako ob proslavah delavskega praznika 1. majnika, kakor v boju za volilno pravico in pri gradnji delavske kulture, izobraževalnih dru-

MALI OGLASI

Naši čitatelji kupite najcenejše pri naših inserentih!

Franc Kormann'ov nasl. Karl Ragg

Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarija in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljše nakup.

Priporoča se

SPECERLIJSKA TRGOVINA

Delavski dom t.z.z.o.z.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška c. 18, se priporoča cenj. občinstva za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnikih cenah. Hitra in solidna izdelava. Bogata izbira modnega blaga.

Naročajte tiskovine

v **Ljudski tiskarni**
Maribor, Sodna ulica št. 20

Največje ljudsko zavarovanje

KARITAS

V juniju, juliju in avgustu 1937 smo izplačali cele zavarovalne vsote po smrti sledečih zavarovancev:

ROJKO FRANC, Rogoznica (Sv. Lenart v Slov. goricah); CILENŠEK LUCIJA, Levč (Petrovče); LORBEK IVAN, Studenci pri Mariboru, Vodnikovca 13; GASPARIN JANEZ, Zeje 10 (Naklo pri Kranju); SVOLJŠAK FRANC, Mojstrana 145; PAVLIHA ANA, Trebelno 33; ČERKVAN MARIJA, Ivanja vas (Mirna peč); ŠUSTER FRANC, Polzela 113; POTOKAR FRANCIŠKA, Podkraj 37 (Zagorje ob Savi); SMREKAR TEREZIJA, Zabrđe 21 (Mirna); ALIČ JERNEJ, Huje 25 (Kranj); OCVIRK ANTON, Celje, Za Kresijo 12; HLASTEK ANTON, Stranice 76 (Konjice); ŠTAJNER IVAN, Krško 12; ADRINEK FRANCIŠKA, Loke 383 (Trbovlje); GOLOB IVAN, Bistrica pri Limbušu 10; SEVER JOSIP, Ljubljana, Sv. Petra c. 43; FURTHNER JOSIP, Ptuj, Vseh svetnikov ul. 12; HATZE JOSIP, Ljubljana, Bežigrad 14; JEREB JANEZ, župnik v Čušperku; PACHNER MIHAEL, Krčevina pri Mariboru, Ribniško selo 19; STRAJNAR MARIJA, Verdun 4 (Stopiče pri Novem mestu); LAZNIK MARIJA, Podsmreka 39 (Dobrova pri Ljubljani); FRANČELJ FRANCIŠKA, Plešivca 22 (Brezovica pri Ljubljani); KIRBIŠ ANA, Starše 10 (Ptuj); ROJKO FRIDERIK, Zg. Sv. Kungota 9; RAMŠAK JERNEJ, Podvin 18, Polzela; MULEJ MARIJA; Luže 13 (Šenčur pri Kranju); BELIHAR FRANC, Loke-Trbovlje; GORŠEK ANTON, Liboje št. 47 (Petrovče); WINTER JULIJANA, Tržič, Glavni trg; ROZMAN FRANC, Volčje njive 1 (Mirna); GLAVAN FRANC, Vrbljene 36 (Ig); UMEK FRANCIŠKA, Turjak; SMEJ ŠTEFAN, Beltinci 184; TRUČI MARIJA, Maribor, Smetanova ulica 34; GOSPODARIČ ALBIN, Nove Jarše 50; OSENCIČ MARIJA, Tržič, Slap 111; TIMPRAN ANTON, Seničica 15 (Medvode); LOVŠE JOHANA, Zg. Voličina 115; SMRDEL IVAN, Maribor, Ferkova 11; ŠKERJANC JANEZ, Zg. Duplje 15; FLORJANČIČ KATARINA, Št. Peter pri Novem mestu; KOREN MARIJA, Loke 271; PETEK MARIJA, Polenci 30 (Moškanjci); KOKALJ MARIJA, Britof 41 (Predoslje); MAŠTEN URŠA, Brebrovnik 64; TOMŠIČ KATARINA, Ljubljana, Lavričeva 13; KRAMER MARTINA, Mojstrana 82; ŽBAN ANA, Cogetinci 16 (Sv. Anton v Slov. gor.); LIBERŠAR MARIJA, Ljubljana, Dolenjska cesta 20; NOVAK ALOJZIJA, Križevci pri Ljutomeru 20; ŠUSTERŠIČ MARJANA, Topole pri Mengšu 18.

Na posledicah nezgode so umrli: BERLIČ MATIJA, Dražučova 30; SUBELJ PETER, Vir štev. 65 (Dob pri Domžalah); ZORC MARTIN, Lukovica (Brezovica pri Ljubljani); KRIŽMAN EMIL, Planina pri Sevnici. — KARITAS je v teh 4 slučajih izplačala dvojno zavarovalno vsoto.

KOS IVANA, 4-letna hčerka tov. delavca z Jesenic, Savsko nabr. 17 in LAMPIČ VIDA, 5-letna hčerka polic. šoferja z Gline, Tržaška cesta 14-I, sta bili brezplačno zavarovani, ker so njuni starši zavarovani.

V juniju, juliju in avgustu se je prijavilo v KARITAS 2025 novih zavarovancev. - Zavarovanje Karitas: 1. Posmrtnina. 2. Starostna preskrba. 3. Dola. — **Jamstvo: Din 72,000.000.** — Pojasnila in prospekte dobite brezplačno!

Radl izredno velikega zanimanja za naše zavarovanje sprejmemo še nekaj potnikov in zastopnikov. Prednost imajo solidne starejše osebe (z zavarovalno prakso). Pismene prošnje (z osebnimi podatki in referencami) je treba dostaviti na:

KARITAS, MARIBOR, Orožnova ulica 8
Ljubljana, palača Vzajemne zavarov.